

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/48/2019
Identifikačné číslo spisu:	5113225651
Dátum vydania rozhodnutia:	29.11.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:5113225651.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne TMT partners, s.r.o., so sídlom v Prešove, Levočská 1, zastúpenej advokátskou kanceláriou AK NOVIKMEC, s.r.o., so sídlom vo Vranove nad Topľou, Rázusová 125, proti žalovanej C. H., bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. Katarínou Potockou, advokátkou, so sídlom v Žiline, Sládkovičova 2, o zaplatenie 230 eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 2 C 307/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 19. apríla 2018 sp. zn. 9 Co 47/2018, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Žiline z 19. apríla 2018 sp. zn. 9 Co 47/2018 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala zaplatenia istiny v sume 230 eur spolu s trovami konania a príslušenstvom. Žalobu odôvodnila tým, že s ožalovanou uzavrela dohodu 12. júna 2012 o sprostredkovaní zamestnania za úhradu. Predmetom tejto dohody bol záväzok sprostredkovateľa sprostredkovať pre záujemcu zamestnanie za úhradu vo forme samostatnej zárobkovej činnosti ako opatrovateľ a zaviazal záujemcu uhradiť z a toto sprostredkovanie zamestnania dohodnutý poplatok, odmenu. Vzhľadom k tomu, že žalovanej bola reálne sprostredkovaná práca na obdobie kratšie ako šesť mesiacov, žalobkyňa sa domáhala odmeny vo výške 20 % z mesačnej odmeny, ktorú vyfakturovala žalovanej 14. novembra 2012, splatnou dňa 29. novembra 2012, v sume 230 eur.

2. Okresný súd Žilina (ďalej ako „súd prvej inštancie“) po zrušení a vrátení veci Krajským súdom v Žiline (ďalej ako „odvolací súd“) rozsudkom z 5. júna 2017 č. k. 2 C 307/2013-160 vo výroku I. rozhodol tak, že uložil žalovanej povinnosť uhradiť žalobkyni istinu vo výške 230 eur spolu s 8,75 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 230 eur od 30. novembra 2012 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku II. rozhodol, že žalobkyňa má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že po zrušení a vrátení veci odvolacím súdom mal ozejsmiť, či vychádzal zo zmluvy o sprostredkovaní práce z 12. novembra 2012 alebo zo zmluvy z 12. júna 2012. V tejto súvislosti súd prvej inštancie konštatoval, že sú tu dve zmluvy, prvá z 12. júna 2012 a druhá z 12. novembra 2012, pričom obe sa vzťahujú na sprostredkovanie práce. Uviedol, že aj v zmysle rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý prikázal súdu prvej

inštancie posudzovať tieto zmluvy o poskytnutí služieb, vychádzal v konečnom dôsledku pri posudzovaní tohto prípadu zo zmluvy XXX/XXXX z 12. novembra 2012. Súd prvej inštancie uviedol, že treba poukázať aj na to, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie nebol súd oboznámený, že bola uzatvorená aj ďalšia zmluva. Súd prvej inštancie tak konštatoval, že v tomto prípade je potrebné vychádzať zo zmluvy z 12. novembra 2012 (XXX/XXXX). Uviedol, že táto zmluva bola podpísaná po tom, ako sa žalovaná vrátila z F. a de facto mohla prijať adekvátne zamestnanie a v tejto súvislosti súd prvej inštancie zároveň konštatoval, že prvú zmluvu, ktorá bola uzatvorená 12. júna 2012 považuje za neplatnú. Čo sa týka oboch zmlúv, súd prvej inštancie uviedol, že obe sú vzájomne podmienené, resp. uzatvorenie týchto zmlúv vychádzalo z dikcie zákona o službách o zamestnanosti. Konštatoval, že aj odvolací súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí poukázal na to, že žalovaná vo svojom odvolaní dohodla vo svojej zmluve, že táto mala byť naplnená do troch mesiacov od jej uzatvorenia. Tieto dôvody, kedy sa žalovaná vrátila z Kanady, boli objektívne a spôsobilé prijať zamestnanie, t. j. zamestnávateľa, ktorý jej bol sprostredkovaný, mohla začať plynúť aj lehota uplynutím podmienky jej vrátenia, t. j. 24. augusta 2012.

3. Odvolací súd rozsudkom z 19. apríla 2018 sp. zn. 9 Co 47/2018 vo výroku I. rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a vo výroku II. rozhodol, že žalobkyňa má nárok voči žalovanej na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tak, že má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam, ktoré následne aj správne právne posúdil. Odvolací súd však zároveň uviedol, že aj keď nie v celom rozsahu odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie korešponduje so zisteným skutkovým stavom a prijatými právnymi závermi, rozhodnutie je vecne správne a podľa názoru odvolacieho súdu neboli splnené podmienky v zmysle § 389 CSP, aby z toho dôvodu bolo rozhodnutie zrušené. Odvolací súd uviedol, že tak ako to konštatoval súd prvej inštancie, dôvodom pre priznanie nároku bola dohoda medzi účastníkmi o tom, že žalobkyňa sprostredkuje žalovanej zamestnanie v zahraničí za odplatu. Odvolací súd uviedol, že aj keď dohodnuté zamestnanie nebolo zabezpečené v lehote troch mesiacov od podpisu zmluvy, bolo nepochybné, že aj na následnú ponuku žalovaná reflektovala, a prijala, dokonca bola uzatvorená ďalšia zmluva o poskytnutí služieb s vykonaním práce v zahraničí. Odvolací súd tak uviedol, že je nepochybné, že žalovanej vznikla povinnosť za sprostredkovanie práce zaplatiť dohodnutú odmenu. Na námietku žalovanej, že dohoda bola uzatvorená po uplynutí troch mesiacov od jej podpisu odvolací súd uviedol, že uplynutie tejto lehoty nebolo dôvodom na vyslovenie neplatnosti zmluvy, resp. jej ďalšej neúčinnosti, pretože z dohody strán takéto niečo nevyplýva, naopak, zo záverečných ustanovení vyplynulo, že platnosť dohody skončí splnením záväzku, t. j. popisom zmluvy záujemcu so zahraničným zamestnávateľom. Odvolací súd na záver uviedol, že vzhľadom k tomu, že žalovaná neuviedla žiadne skutočnosti, ktorými by sa nezaoberal súd prvej inštancie, tak rozhodnutie súdu prvej inštancie odvolací súd ako vecne správne potvrdil.

4. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej ako „dovolateľka“) dovolanie. Dovolateľka prípustnosť svojho dovolania odôvodnila poukazom na § 420 písm. f/ CSP. Uviedla, že vada, o ktorú sa opiera je rozhodnutie súdu prvej inštancie, kedy súd uznesením zamietol žiadosť na doplnenie dokazovania. Dovolateľka uviedla, že súdu prvej inštancie podala žiadosť, aby súd pojednávanie odročil za účelom predloženia kópie rezervácie letenky do F. a späť ako dôkaz, že z F. priletela dňa 23. júla 2012 a nie dňa 24. augusta 2012, ako tvrdila žalobkyňa. Predmetný návrh bol zo strany súdu prvej inštancie uznesením zamietnutý. Ďalej uviedla, že v odvolacom konaní bol predložený predmetný doklad, avšak odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako správne potvrdil, pričom konštatoval, že v odvolacom konaní neboli uvedené žiadne skutočnosti, ktorými by sa nezaoberal súd prvej inštancie. Dovolateľka tak konštatovala, že vzhľadom na uvedenú skutočnosť, že neoboznámenie sa súdu s predmetným dôkazom ako aj jeho ďalší vadný postup, ktorý sa prejavil v rozhodnutí súdu nevykonaním daného dôkazu, spôsobilo porušenie práva na spravodlivý proces. Vzhľadom na uvedené vadou v konaní je, že súdy sa nevyporiadali s dôvodom nevykonania navrhnutého dôkazu v rámci procesnej obrany. Dovolateľka tak navrhla, aby dovolací súd zrušil rozhodnutia odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. K dovolaniu dovolateľky s a vyjadrila žalobkyňa. Uviedla, že všeobecný súd postupoval v konaní správne hospodárne, keď návrh na vykonanie dôkazu zamietol a vyhlásil dokazovanie za skončené. Žalobkyňa uviedla, že žalovaná mala dostatok času od začatia konania na súde prvej inštancie, aby tak dôležitý listinný dôkaz, na ktorý sa odvolávala, predložila kedykoľvek počas celého konania. Žalobkyňa

uviedla, že aj keby žalovaná dôkaz predložila a bol aj vykonaný v konaní, nezmenilo by to nič na právnom vyhodnotení predmetu sporu. Uviedla, že dovolanie žalovanej je nedôvodné, pričom poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR R 37/1993 a R 125/1999. Žalobkyňa ďalej uviedla, že nevníma, aby v procese o zaplatenie 230 eur s prísl. došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, aký uvádza žalovaná a nevníma uvedený dôkaz za taký, ktorý by relevantným spôsobom dokázal založiť nárok žalovanej na zamietnutie žaloby.

6. K vyjadreniu žalobkyne sa vyjadrila dovolateľka, pričom uviedla, že v priebehu celého konania tvrdila, že podľa zmluvy o sprostredkovaní zamestnania bola žalobkyňa povinná poskytnúť zamestnanie do troch mesiacov, pričom nie je možné lehotu dohodnutú zmluvne rozširovať o čas, ktorý bola v cudzine, keďže k takejto dohode medzi nimi nedošlo. Dovolateľka uviedla, že žalobkyňa jej pobyt v F. vyhodnotila ako podstatný pre posúdenie platnosti zmluvy a z toho dôvodu bola nútená rezerváciu spätnej letenky predložiť. Uviedla, že na pojednávaní nemala už priestor predložiť predmetný dôkaz, pretože na predmetné pojednávanie sa dostavila rovno z práce, ktorú v tom čase mala v K.. Uviedla, že nič nebránilo súdu prvej inštancie prerušiť pojednávanie za účelom predloženia dôkazu. Na záver uviedla, že žiada, aby dovolací súd dovolaniu vyhovel.

7. K vyjadreniu dovolateľky sa vyjadrila žalobkyňa. Uviedla, že dovolateľka vo vyjadrení neuvádza nové skutočnosti oproti skutočnostiam uvedeným v dovolaní a preto žalobkyňa nepovažuje za potrebné zaujať k vyjadreniu stanovisko.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

9. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

10. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne (a/ prípustný predmet, b/ lehota na podanie dovolania, c/ náležitosti dovolania) a subjektívne (osoba oprávnená podať dovolanie), (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344). V CSP sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené subjekty oprávnené podať dovolanie. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd zistil, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1

CSP) účastník konania, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 CSP), ktoré dovolanie spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 CSP) a dovolateľka v ňom napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie.

15. Dovolaťka v danom prípade vyvodzuje prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP.

16. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16.1. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka namietala, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie dostatočne.

17. V súvislosti s touto námietkou dovolací súd odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

18. Dovolaťka súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné.

19. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu, ktorá skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Z judikatúry tohto súdu vyplýva, že na taký argument strany sporu, ktorý je pre rozhodnutie podstatný a rozhodujúci, sa vždy vyžaduje špecifická odpoveď (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany; t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu“.

20. Dovolaťka vo svojom dovolaní namietala vadu konania, ktorá spočívala v nevyporiadaní sa s dôvodmi nevykonania navrhovaného dôkazu v rámci procesnej obrany a to tak v konaní pred súdom prvej inštancie ako aj odvolacím súdom.

21. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že konanie je postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu takej intenzity, ktorá odôvodňuje aplikáciu (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016 a zakladá tak prípustnosť i dôvodnosť podaného dovolania v prejednávanej veci. Tento nedostatok spočíva predovšetkým v tom, že odvolací súd sa v odôvodnení vôbec nezaoberal odvolacou argumentáciou dovolateľky, ktorá si vyžadovala špecifickú odpoveď a ktorá mohla mať eventuálne zásadný význam pre rozhodnutie vo veci. Dovolaťka súd uvádza, že z obsahu spisu vyplýva, že 5. júna 2017 v predmetnom spore pred súdom prvej inštancie

prebehlo konanie, v rámci ktorého dovolateľka navrhla, resp. požiadala súd prvej inštancie o doplnenie dokazovania ohľadne predloženia letenky preukazujúcej, kedy sa dovolateľka vrátila z F. na Slovensko, pričom tento dôkaz, resp. túto skutočnosť namietala aj vo svojom odvolaní, kedy dodatočne predložila fotokópiu rozpisu rezervácie leteniek. Avšak z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie tento návrh na vykonanie dôkazu zamietol (viď. č. I. 157), pričom zamietnutie vykonania dôkazu v odôvodnení svojho rozhodnutia nijakým spôsobom neodôvodnil. Rovnako tak postupoval aj odvolací súd, ktorý jednak danú skutočnosť neriešil ako aj nezhliadol na skutočnosti (predloženie fotokópie rozpisu rezervácie leteniek) namietané dovolateľkou v odvolaní. Z uvedeného je zrejmé, že odvolací súd v rámci argumentácie uvedenej v odôvodnení rozhodnutia nedal odpoveď na námietku dovolateľky týkajúcej sa nevyporiadania sa s dôvodmi nevykonania navrhovaného dôkazu a čím tak v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec nereagoval na túto argumentáciu dovolateľky, napriek tomu, že išlo o podstatnú námietku, ktorú uviedla dovolateľka aj v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie.

22. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a arbitrárne, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Dovolateľke bolo znemožnené realizovať jej patriace procesné oprávnenia postupom odvolacieho súdu, na ktorý možno primerane aplikovať závery vyjadrené v Stanovisku publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, v jeho druhej vete.

23. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd v zmysle § 449 a § 450 CSP zrušil rozsudok Krajského súdu v Žiline z 19. apríla 2018 sp. zn. 9 Co 47/2018 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

24. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.